

[Tove Jørgensen]

hed for at nægte at beskikke en forsvarer. Det er altså ikke tilstrækkeligt at fjerne det sidste punktum i § 733, stk. 2, således som justitsministeren foreslår.

Der kan være rimelighed i at nægte beskikkelse af en forsvarer, der f. eks. har forbindelse md bagmandskredse, fordi man kan risikere, at han vil modvirke sagens opklaring, men det kan aldrig være rimeligt at nægte en sigtet at tage en valgt forsvarer.

Hermed vil man på ny skære en bid af retssikkerheden, således som vi i den senere tid gang på gang har oplevet det efter den kendte salamatiktaktik. Senest var det ved ændringen af straffeloven i forbindelse med den europæiske terrorismekonvention, hvor vi lukkede op for, at når regeringen ratificerer terrorismekonventionen, kan f. eks. tysk politi forlange ransagninger foretaget i danske hjem og i danske organisationskontorer. Det er den samme konvention, der forpligter danske myndigheder til at retsforfølge personer i sager, hvor der er rejst udleveringskrav. Nu tager man så det næste skridt: nu skal man kunne nægte en sigtet, der måske er fængslet på en fremmed magts foranledning, at kunne vælge den forsvarer, han selv ønsker. For det første må man erindre sig, at den tiltalte er uskyldig, indtil det modsatte er bevist. For det andet vil et krav om afvisning af en forsvarer på forhånd betyde, at vi skal til at sindelagskontrollere vores advokater.

Men også i selve efterforskningsfasen kan man indskrænke den sigtedes rettigheder i henhold til ændringsforslagene til § 745, stk. 4, og de nævnte stykker i § 748. Det kan man gøre med henvisning til statens sikkerhed og hensynet til fremmede magter. Kan der derfor vises en eller anden form for forbindelse mellem den sigtede og den af ham valgte forsvarer og eventuelle meningsfæller i andre lande, er man afhængig af rettens skøn om, hvorvidt der foreligger en situation som i § 733, stk. 2, hvor retten kan erklære, at forsvareren vil modvirke sagens opklaring, før han overhovedet er begyndt at virke. Det vil sige, at man åbner op for forskellige former for politisk forfølgelse, og her er det ikke nok at henvise til, at man tænker på den internationale terrorisme, for paragraffen vil lige så godt kunne bruges mod politisk anderledes tænkende. Det, man gør, er, at under påstand om at udvide forsvarerens beføjelser, hvad der virkelig sker igennem flere

af ændringsforslagene, indskrænker man samtidig det frie valg af forsvarer.

Det var det, justitsministeren skrev om i Aktuelt den 21. januar 1978. Der indførtes nu principiel ligestilling mellem politiet og forsvareren med hensyn til sagens efterforskning, og man lod reglerne omfatte alle forsvarere, idet der ikke længere skelnes imellem den beskikkede og den valgte forsvarers beføjelser, og det var på baggrund af det og som modstykke til denne ligestilling, reglen om forsvarerudelukkelse skulle ses. Så havde det unægtelig været bedre at beholde den gamle regel, hvorefter den sigtede kan vælge den forsvarer, han ønsker, selv om denne så ikke kan få fuld aktindsigt, medmindre han også bliver beskikket.

For øvrigt er det ikke alle, der deler ministerens opfattelse. I en skrivelse af 24. februar 1978 til retsudvalget skriver advokat Jan Schultz-Lorentzen, at selv om der formelt er forskelle i den gældende lovs beføjelser for henholdsvis valgte og beskikkede forsvarere, er det forskelle, der i praksis helt kan elimineres i de allerfleste tilfælde.

I øvrigt er mange af de regler, der nu lovfæstes, allerede praksis. De store ændringer sker altså ikke, bortset fra den udvidede ret til forsvarerbeskikkelse i efterforskningsfasen. Derfor gør det naturligvis ikke noget, at de lægges ind i loven, men som begrundelse for samtidig at lave udelukkelsesparagraffen også for den valgte forsvarer er argumentationen noget tyndslidt.

Det er en særdeles farlig vej, vi bevæger os ind på her, og det er da heller ikke uden grund, at netop retten til at vælge sin egen forsvarer er en af de minimumsgarantier, der er fastsat i den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, som blev vedtaget af FN's generalforsamling i 1966. Det er blevet nævnt her før af tidligere ordførere, at i artikel 14, stk. 3, litra D, hedder det, at enhver skal ved behandlingen af en anklage mod ham for et strafbart forhold være berettiget til at forsvare sig personlig eller ved juridisk bistand efter eget valg. Jeg gentager: efter eget valg. Hvis vi vedtager at opretholde ændringsforslaget til § 730, bryder vi FN-konventionen, som er ratificeret af den danske regering.

I et svar til retsudvalget siger justitsministeriet, at der endnu ikke foreligger nogen praksis, der kan tjene til belysning af den